

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1 (5)

Datum
2023-06-01

Ärendebeteckning
402-3152-2023

Uppsala kommun
SBF.planadministrator@ uppsala.se

Samråd om detaljplan för Bälinge-Ekeby 1:2, Uppsala kommun, Uppsala län

Kommunens ärendenummer: BN 2017-000742

Beskrivning av ärendet

Kommunen har översänt rubricerat detaljplaneförslag för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, samt samråd om undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken. Detaljplanen handläggs med standardförfarande.

Syftet med detaljplanen

Detaljplanens syfte är att möjliggöra cirka 200 bostäder, en förskola och natur- och parkmiljöer i östra Bälinge.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Den föreslagna markanvändningen överensstämmer med översiktsplanens intentioner för området.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att rubricerad detaljplan inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § miljöbalken.

Frågor som bevakas av Länsstyrelsen enligt 11 kap 10 § PBL

Miljökvalitetsnormer (MKN) för ytvatten

Länsstyrelsen noterar att kommunen bedömer att dagvattenhanteringen anses vara tillräcklig för att följa MKN. Föroreningsberäkningarna är baserade på ett visst mått av rening genom åtgärder som föreslås i dagvattenutredningen. I dagsläget utgår kommunen ifrån att det krävs fyra dagvattendammar för rening och fördröjning av det dagvatten som uppkommer i planområdet. Det är ännu inte säkerställt vilken utformning dessa kommer ha eller var de ska placeras. Länsstyrelsen vill påminna om att ifall åtgärder i dagvattenutredningen prioriteras bort

eller ändras väsentligt behöver föroreningsberäkningarna och bedömd miljöpåverkan i dagvattenutredningen göras om för att spegla de nya förutsättningarna.

Utgångspunkten i plan- och bygglagen är att marken som ska tas i anspråk för bebyggelse ska vara lämplig för det ändamål som detaljplanen anger. I vissa fall kan det räcka att kommunen i planbeskrivningens genomförandedel visar hur lösningen ska genomföras. För större åtgärder, såsom dagvattendammar, anser länsstyrelsen att utrymme för åtgärderna ska säkerställas på plankartan.

I recipienten och nedströmmande vattenförekomst förekommer följande ämnen i lägst statusklass: kvicksilver och bromerad difenyleter. För ämnena kvicksilver och polybromerade difenyleter finns en samlad bedömning där samtliga ytvattenförekomster har en norm satt med mindre strängt krav med avseende på atmosfärisk deposition. Det mindre stränga kravet anger dock att lokala påverkanskällor måste åtgärdas och att de nuvarande halterna inte får öka. Även för dessa ämnen är en försämring otillåten i recipienten. Föroreningsberäkningen behöver kompletteras med dessa ämnen. Om det finns svårigheter att inkludera dessa ämnen i föroreningsberäkningen behöver skälet framgå i dagvattenutredningen och en bedömning göras kring hur utsläppshalterna av dessa ämnen kommer att påverkas med föreslagna dagvattenåtgärder.

Övriga rådgivande synpunkter

Biotopskydd

Inom planområdet finns flera biotopskyddade åkerholmar som planläggs som naturmark och därmed skyddas från exploatering. Även området närmast runt holmen planläggs som natur. I och med detta bedömer länsstyrelsen att biotopskyddet för åkerholmarna har beaktats under planläggningen. Länsstyrelsen anser dock att det även ska framgå av planbeskrivningen att biotopskyddsobjekten ska beaktas under anläggningsskedet för att undvika att de påverkas.

I södra och norra delen av planområdet finns enligt länsstyrelsens underlagsmaterial diken som kan vara biotopskyddade om de uppfyller definitionen i bilaga 1 förordning om områdesskydd. Även dessa objekt behöver uppmärksammas och konsekvensbedömas. Länsstyrelsen anser att planens förenlighet med det generella biotopskyddet ska hanteras under planprocessen, mellan samråd och granskning, och att eventuella dispensprövningar ska vara genomförda innan planen antas så att det inte uppstår hinder när planen ska genomföras. Det generella biotopskyddet är en förbudslagstiftning och det behövs särskilda skäl för dispens. I första hand ska alltid möjligheten att bevara biotopen utredas.

Artskydd

Under planens genomförande kan hänsyn behöva tas till fågellivet, särskilt vad gäller markhäckande fåglar på åkermarken. Samtliga vilda fåglar är fridlysta enligt 4 § artskyddsförordningen. Det innebär att det är förbjudet att

1. avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar,
2. avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon,
3. samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma, och
4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningssperiod, om inte störningen saknar betydelse för att bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller återupprätta populationen till den nivån. Länsstyrelsen anser att detta ska framgå av planbeskrivningen så att det kan beaktas under genomförandet.

Fornlämningar

Flera fornlämningar kommer att påverkas av planförslaget och kommer att behöva tas bort genom arkeologisk undersökning.

En arkeologisk utredning har utförts inom stor del av planområdet. Arkeologisk utredning behöver utföras även inom resterande delar av planområdet för att klargöra fornlämningsförekomst och förutsättningar ur fornlämningsynpunkt.

Inom de färdigutredda delarna finns stort antal fornlämningar. Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen och det krävs därför tillståndsprövning enligt kulturmiljölagen. Till varje fornlämning hör ett område som benämns fornlämningsområde och har samma skydd som fornlämningen. Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning och/eller dess tillhörande fornlämningsområde. Stor del av planområdet omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen.

Det kommer att bli aktuellt med arkeologiska undersökningar av fornlämningar. Inför dessa behöver det göras arkeologisk förundersökning för att avgränsa fornlämningarna inom planområdet och ta fram mer uppgifter om fornlämningarnas innehåll och komplexitet. Arkeologisk undersökning kommer även att bli aktuellt inom ytor som medger/möjliggör andra åtgärder än bostäder.

Arkeologisk förundersökning och arkeologisk undersökning behöver invänta att detaljplanen vunnit laga kraft. Ansökan om tillstånd enligt kulturmiljölagen till tillgrepp i/vid fornlämning ställs till länsstyrelsen.

Jordbruksmark

I 3 kap. 4 § MB anges att jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att tätortsutveckling kan anses utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Länsstyrelsen anser dock att kommunen borde utveckla sina resonemang om varför det saknas annan mark att bygga på i Bälinge samt göra en djupare analys av om det finns mer resurssnåla sätt att exploatera marken inom planområdet på. Under rubriken ”Exploatering av jordbruksmark” i översiktsplan från 2016 skriver kommunen ”För att pröva om brukningsvärd jordbruksmark, utanför de områden som markeras för bebyggelse eller infrastruktur enligt översiktsplanen, kan exploateras ska en värdering av samhällsintresset och alternativa platser ske genom en systematisk analys.”. Då en analys av lämpligheten att exploatera jordbruksmark i Bälinges randområden inte har gjorts i översiktsplanen bör detta därför göras inom arbetet med att upprätta detaljplanen.

Buller

I trafikbullerutredningen presenteras två bullersscenarion där hastigheten vid väg 634 och 635 ligger på 70 km/h respektive 40 km/h, och i ytterligare ett scenario introducerar man en bullerskyddsskärm vid den planerade skolan. Allra bäst förutsättningar både för en skolgård med gott om utrymme för lek och pedagogisk vila samt för uteplatser vid bostäderna fås i de fall hastigheten på vägarna sänks från 70 km/h till 40 km/h, och där det även finns bullerskydd i form av en bullerskyddsskärm. Länsstyrelsen anser att kommunen bör eftersträva så goda ljudförhållanden som möjligt för både barnen och boende.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef för plan- och bostadsenheten Asmah Ismaal med planhandläggare Olle Norqvist som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljöskyddshandläggare Sylvia Fernandez, kulturmiljöhandläggare Tina Fors, naturvårdshandläggare Emilia Wolfhagen medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på

www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Sändlista

Lantmäterimyndigheten i Uppsala kommun

lantmaterimyndigheten@ uppsala.se

Trafikverket

trafikverket@trafikverket.se